

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії"

1. Мета

Метою прийняття акта є визначення правових, економічних та організаційних засад функціонування систем накопичення енергії в ринку електричної енергії, що відповідає цілі "Енергетична безпека", визначеної пунктом 9.1 Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Питання стимулювання розвитку відновлюваної енергетики та розвитку обладнання для акумулювання енергії є одними із основних пріоритетів державної політики України в електроенергетичному комплексі, які визначені Енергетичною стратегією України на період до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність", схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605.

Враховуючи створені державою правові, організаційні та економічні стимули, а саме запровадження моделі фіксованого "зеленого" тарифу, впродовж останніх років в Україні спостерігається стрімке зростання встановлених потужностей об'єктів відновлюваної енергетики (більш ніж втричі у 2019-2020 роках). На середину 2021 року встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики за "зеленим" тарифом вже досягла 9 ГВт (без урахування об'єктів, розташованих на окупованих територіях).

В умовах такого стрімкого розвитку об'єктів відновлюваної енергетики з негарантованим графіком генерації, на теперішній час об'єднана енергетична система України (далі – ОЕС України) має гостру потребу в додаткових балансуєчих потужностях.

Однією з перспективних технологій, що дозволить підвищити гнучкість ОЕС України, є системи накопичення електричної енергії (далі – СНЕ), які можна використовувати для підтримання частоти (первинне регулювання) та перенесення потужності з періоду її "профіциту" в періоди її "дефіциту" (вторинне, третинне регулювання). Активний розвиток балансуєчих потужностей, зокрема, СНЕ, надасть енергосистемі необхідну гнучкість та стійкість, що є важливою умовою синхронізації ОЕС України із об'єднанням енергетичних систем держав – членів Європейського Союзу ENTSO-E.

Водночас, це дозволить посилити спроможність енергетичної системи щодо інтеграції нових потужностей з відновлюваних джерел енергії і, таким чином, створити технічну можливість для подальшої декарбонізації української енергетики відповідно до міжнародних зобов'язань України та визначених Енергетичною стратегією України цільових показників.

Абзацом четвертим пункту 5 Розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України

щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії" від 25.04.2019 № 2712-VIII визначено Кабінету Міністрів України розробити та подати до Верховної Ради України законопроект про запровадження стимулюючих механізмів встановлення на електростанціях потужностей для акумуляції електричної енергії.

Підпунктом "а" підпункту 1 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 січня 2021 року "Про заходи з нейтралізації загроз у сфері атомної енергетики і промисловості", введеного в дію Указом Президента України від 29.01.2021 № 35/2021, визначено Кабінету Міністрів України внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо законодавчого врегулювання механізмів забезпечення регульовальними потужностями під час уведення в експлуатацію об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з відновлюваних джерел енергії.

Враховуючи вищезазначене, розроблено зазначений законопроект, який визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування систем накопичення енергії в ринку електричної енергії.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта передбачається:

введення нового учасника ринку електричної енергії - оператор системи накопичення енергії та встановлення його прав та обов'язків;

врегулювання питання ліцензування діяльності з накопичення енергії;

встановлення заборони для операторів системи передачі та розподілу провадити діяльність з накопичення енергії;

уточнення процедури проведення конкурсів на будівництво нової генеруючої потужності;

встановлення вимог для використання систем накопичення енергії виробниками електричної енергії, у тому числі з відновлювальних джерел енергії.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють:

Закон України "Про ринок електричної енергії";

Закон України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг";

Енергетична стратегія України до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність", схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення щодо зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, та відсутні положення, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Також у проекті акта відсутні норми, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, та норми, що впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків або створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Реалізація норм, передбачених проектом акта забезпечить використання систем накопичення енергії, що дозволить збалансувати роботу енергосистеми та підвищити надійність електропостачання для споживачів.

Реалізація проекту акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Оператор системи передачі	Позитивний	Збільшення можливостей щодо балансування енергосистеми за рахунок збільшення кількості учасників балансуючого ринку та ринку допоміжних послуг.
Споживачі електричної енергії	Позитивний	Збільшення частки екологічно чистої електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, у структурі загального кінцевого енергоспоживання при одночасному забезпеченні надійності енергопостачання.
Суб'єкти господарювання, що виробляють або планують виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії	Позитивний	Можливість встановлення систем накопичення енергії на об'єктах відновлюваної енергетики, що дозволить підвищити точність прогнозування генерації та зменшити витрати на врегулювання небалансів.
Суб'єкти господарювання, які планують провадити діяльність з накопичення енергії	Позитивний	Можливість отримання прибутку від провадження діяльності на ринку електричної енергії.

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО

« ____ » _____ 2021 р.